

Les grans il·lusions

Jeremias Buireo Karpp

Barcelona, 2006

I. Introducció

Les grans il·lusions són (basant-se en l'enginy, desviació d'atenció, tecnologia avançada i de vegades, coneixement físic) efectes i accions que impressionen a la gent perquè no saben com es fan i semblen impossibles.

M'he decantat per aquest tema perquè tracta d'un món que no conec i opino que és molt interessant, ja que és, en part, fer màgia, realitzar coses que ningú no creu possibles i tu ets un dels pocs privilegiats que les sap fer i tens coneixement del simple o complicat secret que hi ha darrera d'aquesta fantasia. D'altra banda, cal dir que la bibliografia per aquest treball és bastant difícil (a causa de la falta d'informació a internet i, majoritàriament, el fet que la informació dels llibres està en anglès-tècnic).

Els objectius d'aquesta recerca són diversos. Per començar, indagar i intentar entrar en el món dels il·lusionistes (treball de camp); en segon lloc, donar a conèixer i recollir les grans il·lusions i efectes òptics artificials de la història; i, per últim, i com a mostra de la meva investigació, recrearé alguna il·lusió per tal d'ensenyar-la durant la meva exposició oral, després de tenir en compte les raons físiques estudiades anteriorment.

El meu treball de recerca es basarà en dues parts: la de la recerca d'informació sobre les il·lusions i el món dels il·lusionistes, i la creació de la meua pròpia il·lusió.

La cerca d'informació sobre aquest tema no es realitzarà mitjançant internet, ja que tota la informació possible està guardada amb "password". Per tant, la meua recerca es basarà en llibres i biografies d'il·lusionistes, visites a museus de màgia i il·lusionisme i altres organitzacions referents a aquest tema. La informació i conclusions es complementaran amb les dades obtingudes de les possibles entrevistes a mags i/o il·lusionistes.

2. *Il·lusionisme* com a paraula, origen i definició

La paraula *il·lusionisme* és un terme ambigu perquè es pot pensar que es fa referència als desigs humans, com a fantasies o que es refereix al sentit de la màgia. Referent a la màgia, *il·lusionisme* és l'art de produir fenòmens que, aparentment, contradiuen les lleis naturals i enganyen al públic. L'il·lusionista es serveix de: gràcia, astúcia, habilitat manual i material, especialment preparat o construït, per dur a terme els seus trucs. L'*il·lusionisme* també es denomina *màgia blanca*.

El mot *il·lusionisme* deriva de la paraula *il·lusió*, presa del llatí ILLUSIO, ILLUSIONIS “engany”. El primer registre on es va utilitzar aquest mot en català va ser per part de Ramon Llull, cap al 1280: <<...anà a tramuntana, on oí e viu latins que li recomptaven que, en aquelles partides, havia gents moltes, qui avien diverses creences, e que lo dimoni los tenia en error, per algunes *il·lusions* e decebeions...>>.

Robert Houdin

Harry Houdini

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/thumb/e/e7/Roberthoudin.jpg/180px-Roberthoudin.jpg>

<http://www.brownsteins.net/Ulpan/Images/Harry%20Houdini.jpg>

3. Evolució de l'il·lusionisme fins al segle XX

3.1. L'antic Egipte

No es pot determinar el moment en què es va dur a terme la primera il·lusió o truc de màgia de la història. No obstant això, es té constància que la primera il·lusió a la qual es fa referència en la història és a Egipte, cap al segle XVI a.C. durant el regnat del faraó Keops, de la mà de l'egipci Dédi que va ser capaç de decapitar una au, separant-ne el cap del cos, i que lentament es van anar apropant fins a col·locar-se com al principi un altre cop. Aquest gran fet se'ns relata al paper de *Westcar*:

“Un fill del faraó Keops, anomenat Herutataf, famós per la seva intel·ligència (el seu nom consta en el *Llibre del Morts*), estava un dia parlant amb el seu pare sobre la màgia posseïda pels antics; contestant a alguna desavinença efectuada per Keops aquest li va contestar: <<Fins al moment la teva orella solament a escoltat comentaris del que els homes antics coneixien i no sabem si aquests són certs o falsos, però ara et suplico que vegis a un savi que conec tan d'hora com et sigui possible, un que no et coneix>>. El faraó KEOPS, li va contestar: <<Qui pot ser aquell home Herutataf?>>. El fill li va contestar que el seu nom era Dédi i que vivia a Tet-seneferu, que tenia 110 anys i que fins al moment s'havia menjat 500 trossos de pa i la delantera d'un bou. També li va dir que s'havia begut 1.000 mesures de cervesa, que ell sabia com posar un cap a un cos del qual havia estat tallada i com s'ha de seguir al lleó, perquè caigués a la seva trampa.

Feia molt de temps que Keops havia vist els aptet (es desconeix exactament que era un aptet, però està clar que era un objecte o instrument usat en connexió amb alguna classe de màgia, i per tant, el faraó estava tan interessat com els seus esclaus en la seva obtenció) del santuari de Thoth, i volia cridar a fer-se'n un semblant per a ell, per al seu propi horitzó.

El faraó Keops va dir al seu fill que portés davant de la seva presència al mag Dédi. Després d'haver remuntat el riu durant un període de temps, van arribar a Tet-seneferu i quan les barques van estar lligades, el príncep va sortir a fer l'altra part del viatge per terra, en una gran de llitera, portada pels portadors (estava fabricada de bambú, sent els seus braços de fusta "sesnetchem" recoberts d'or. Quan arribaren on vivia Dédi, els portadors van baixar la llitera a terra, sent saludat el príncep pel savi, el qual estava reposant sobre un llit de membre, situada a l'entrada de la casa, mentre un servent li rentava el cap i un altre li donava massatges als peus. Després d'un intercanvi de salutacions i fent referència a Herutataf, d'aquesta tan honorable visita, li va comunicar que venia de molt lluny i portava ordre de donar-li un missatge del seu pare, el faraó Keops, cosa que el savi va agrair feliçment i profetitzant que el faraó exaltaria encara més el seu nivell.

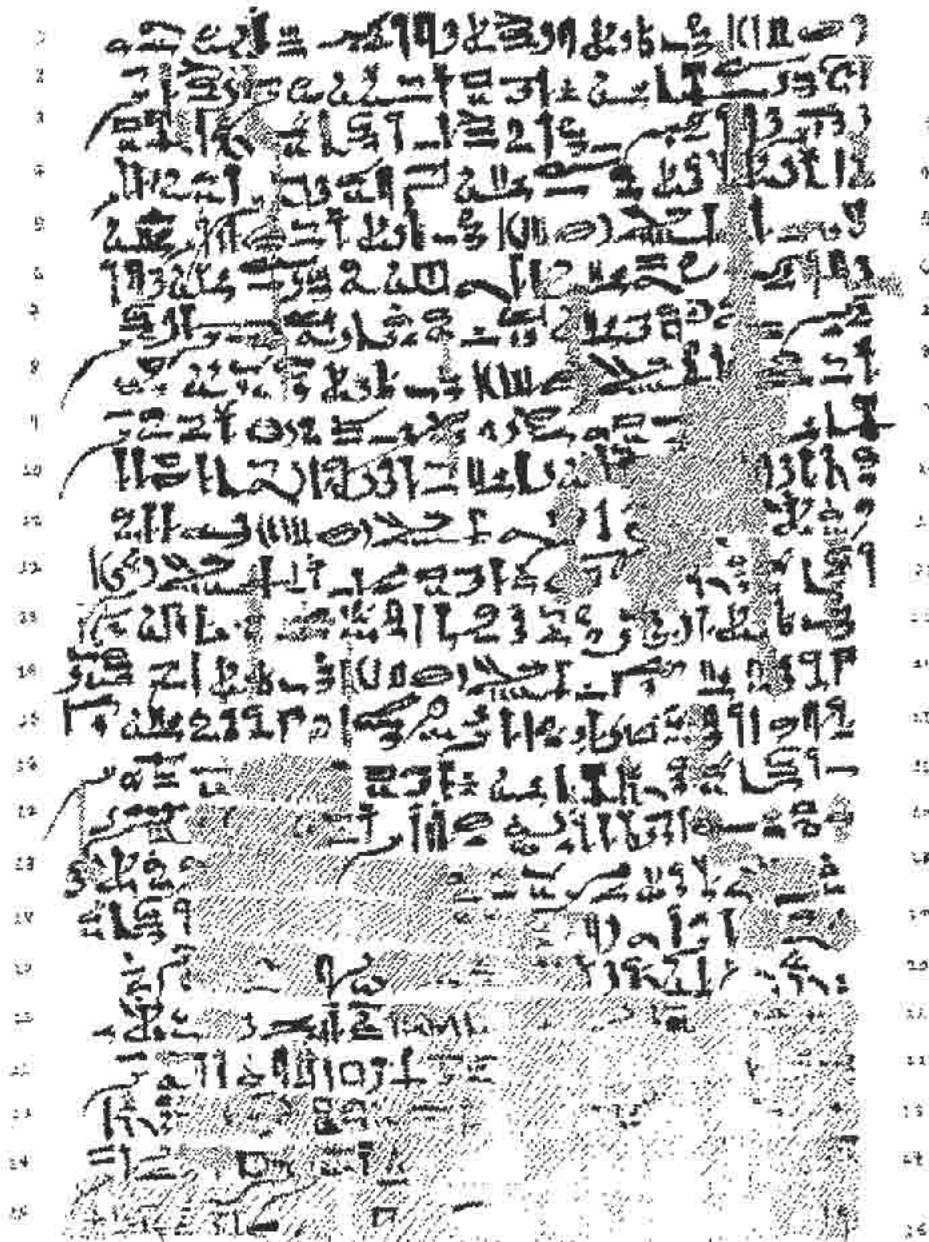
Una vegada que les salutacions van acabar, partiren tots al port, ajudant el príncep amb el seu braç al vell mag. Una vegada arribaren al riu, el savi va comentar a Herutataf que necessitaria una altra barca per portar als seus fills i als seus llibres, cosa que es preparà immediatament.

Quan arribaren a palau de Keops, aquest va ordenar que portaren ràpidament al mag a la columnata on ell el rebria. Un cop Dédi föra presentat al faraó, ell li digué: <<Com és que mai t'havia vist?>>. I el mag respongué: <<Senyor, aquell que és cridat acudeix, i ja que tu ho has fet, aquíestic>>. D'acord amb el que jo sé digué Keops: <<És veritat que ets capaç de posar un cap a un cos, la qual ha estat prèviament tallada i separada d'aquest?>>. El savi li respongué: <<Efectivament jo sé com fer això>>. Acte seguit Keops digué: <<Porteu-me un presoner per infligir la seva sentència>>. Dédi s'oposà dient: <<Senyor, no permeteu que això es faci amb un home, si no sobre un animal sagrat>>. Quan va escoltar allò, algú portà una au, tallant-li acte seguit el cap.

Dédi va col·locar el cos de l'au al costat oest de la columnata i el cap al costat Est de la mateixa. Dédi, que estava dempeus, recità diverses paraules màgiques, començant el cos de l'au en aquest mateix moment a moure's, així com el seu cap. Cada cop el cap i el cos es movien i s'apropaven més i més, fins que en un

moment determinat , el cap va encaixar perfectament al cos. Aquest acte màgic el repetí amb una altra au i un bou”

Papyrus Westcar 1, page IV

Copyright © P. Chevreton, 1992

Fotocòpia del papir de *Westcar*

<http://www.uned.es/geo-1-historia-antigua-universal/EGIPTO.htm>

Llegint el papir de *Wetscar* trobem un altre exemple d'obres màgiques a l'antic Egipte:

“Aquest **document fou escrit** al voltant de l'any 1550 a.C. La història és relatada per Baiu-fra al faraó Keops, com un fet succeït durant el regnat del pare del faraó, i com prova de la meravellosa màgia que el seu sacerdot, **Tchatcha-em-anh, posseïa.**

Sembla ser **que cert dia** en què el faraó Sneferu, es trobava molt **trist** i baix d'esperit, aquest es dirigí a la seva **cort, esperant que alguns d'ells trobés alguna cosa o manera que** li fes aixecar l'**ànim** i poder ser feliç un altre cop. Aquests van ser incapaços de satisfer les necessitats del faraó, així que ordenà cridar al seu sacerdot i escriba **Tchatcha-em-anh, el qual aparegué al moment,** cosa que d'acord amb les ordres reals va fer. **Quan aquest arribà, el faraó li digué:** <<Germà meu, m'he dirigit a la cort amb anterioritat, esperant que algun d'ells **m'aixequés l'ànim, perquè estic molt trist i ningú ha pogut fer res per mi**>>.

El sacerdot insinuà al faraó que anés al llac **del palau i prengués una barca, la qual deuria ser equipada degudament amb viandes de palau, dient-li també que s'alegraria el cor quan navegues d'una part del llac a l'altra., admirant les belles costes i camps.** Va suplicar al faraó que li **deixés organitzar el viatge, demanant-li permís perquè li portessin vint rems recoberts d'or i vint joves verges de bellesa. També va sol·licitar al faraó vint armilles per vestir-les, les quals serien usades en lloc de la seva indumentària habitual. Elles cantarien i remarien al mateix temps. El faraó acceptà aquestes proposicions.**

Quan tot va estar preparat, el faraó pujà a la barca, començant el seu passeig pel llac. **Les joves començaren a cantar i remar. El faraó de sobte es sentí alegre i començà a sentir-se feliç, relaxant així el seu cor entristit.** Va ser, aleshores, quan a una **de les donzelles** se li va embolicar el cabell en un dels ornaments que l'armilla tenia, turquesa, caigué a l'aigua i s'enfonsà.

Ella i les altres joves deixaren de cantar i remar. El faraó, a l'observar que havien deixat de remar i cantar, preguntà què passava. Li explicaren el que havia passat i el faraó ordenà que li duguessin a la vora, promentent que recuperaria l'ornament enfonsat al fons del llac. Un cop de tornada, ordenà al seu sacerdot Tchatcha-em-ankh que anés d'immediat davant d'ell. Quan hi va arribar li comentà el que havia succeït: «Oh, Tchatcha-em-ankh, germà meu, he fet tot el que m'havies recomanat. El meu cor, efectivament, va tornar a ser feliç, veient a les joves cantar i remar, però passà que a una d'elles se li embolicà el cabell en un dels ornaments i es caigué al llac enfonsant-se. Jo et vaig prometre que les tornaria.

Seguidament, el sacerdot i escriba, recità certes paraules màgiques *hekau*, causant que una part de l'aigua del llac es col·loqués a sobre de l'altra, deixant al descobert el fons del llac, i trobaren el que la jove havia perdut. L'aigua, que tenia dotze cubs de profunditat, va créixer fins a vint-i-quatre cubs, quant Tchatcha-em-ankh ho ordenà. A continuació, el mag pronuncià altre cop unes paraules màgiques tornant les aigües a l'estat original.

El faraó, molt agraït, va obsequiar al sacerdot amb regals en mostra del seu agraïment.”

Aquesta és la història de la màgia posseïda per un mag que visqué en els temps del faraó Keops, més antiga que el període que va viure Moisès, per tant no existeix una possibilitat que negui la versió que les aigües del mar es formaren en parets; una a la dreta i l'altra a l'esquerra. Per això el miracle de Moisès, podria tenir alguna connexió amb les accions realitzades pel sacerdot Tchatcha-em-ankh.”

3.2. Grècia, Roma i Europa a l'Edat Mitjana

Durant l'època clàssica del món, temps de Grècia i Roma, van existir grans prestidigitadors que realitzaren grans accions increïbles de veure i, aparentment, impossibles de dur a terme excepte per a aquells que ja sabien com es feien.

Una de les il·lusions més increïbles (en aquells temps, ja que actualment no sorprendria a ningú) és un fet que succeïa durant els temps dels herois grecs amb assiduitat i tranquil·litat, prenent-lo com a una acció divina i màgica: Les deesses vestals (segons la mitologia grega, filla de Saturn i germana de Júpiter, era la deessa de la llar) podien llegir el futur d'una persona a canvi d'un tribut, però el secret màgic no resideix en la predicció del futur, si no en la manera d'accedir al temple. S'entrava al temple a través d'una enorme porta de pedra, la qual només s'obria no a través d'una clau o força humana, si no a través de la crema d'encens. Es pot pensar que hi havia algú darrera les portes que les obria quan veien que a fora cremaven encens, però el secret és simple: una màquina obria la porta, un preludi del que seria, segles després a Anglaterra, la màquina de vapor.

Deessa Vestal

<http://www.artehistoria.com/tienda/banco/jpg/CDS08639.jpg>

Podem trobar a Roma innumerables fonts que emanaven vi i oli sense cessar, sorprenents multiplicacions del menjar per “art de màgia”, acció comparable a la realitzada per Jesús (descrita a la Bíblia, Marc 6, 30) i donada a conèixer com a miracle.

L’Edat Mitjana va ser una etapa obscura, de por i amagatall pels prestidigitadors i menys reconeguts mags ambulants, perquè, en certa manera, la caiguda de Roma va significar una gran diferència en la manera de viure, la definitiva desaparició del politeisme grec i el final de la cultura clàssica van portar al món europeu a un caos espiritual, aferrant-se a la creença d’un únic déu i catalogant totes les representacions màgiques i/o il·lusionistes com efectes sobrenaturals i tenebrosos, i així va ser com va néixer la falsa idea de la “Màgia Negra”. Aquest tipus de màgia va ser atribuïda, a part d’efectes sobrenaturals, a influències diabòliques i, per tant, en contra de l’Església (pràcticament l’element més poderós d’aquella època). A l’any 1484, el Papa Innocent VIII va dictar una Bula on expressava els mals causats pels mags, aquest fet va ser l’acció final que va crear la “Bruixeria” (entenent-la com màgia diabòlica, o simplement màgia) i els actes següents, conseqüències d’aquest dictamen, són aquelles accions que van ser el deshonor de l’Edat Mitjana.

Bruixot o mag *Merlin* (conegut per les llegendes bretones de l’Edat Mitjana)

<http://www.timelessmyths.com/arthurian/gallery/merlin.jpg>

3.3. Segles XVIII i XIX

Durant els segles XVIII i XIX, la màgia va aconseguir, possiblement, el seu grau màxim d'esplendor, ja que aquesta època d'oci es podia basar en la literatura, que requeria un alt nivell de cultura; la música, que encara no estava mol estesa; i la màgia, la qual només necessitava atenció i cap coneixement.

Al llarg de molts segles van existir els anomenats bufons, però és en aquest moment quan alguns d'ells prenen un paper més important i són, per exemple, enviats a països diferents del seu per tranquil·litzar i entusiasmar poblacions, calmar regnes i evitar guerres o petits enfrontaments, demostrar l'habilitat i grandesa d'una nació, etc. Es podien trobar dos tipus de bufons: els "ximplers" que fien ximpleries per fer riure com cops, explicaven anècdotes gracioses o fins i tot practicaven algun joc de malabars; i els "mags" que duïen a terme trucs, il·lusions o altres accions que meravellaven al públic (la cort normalment).

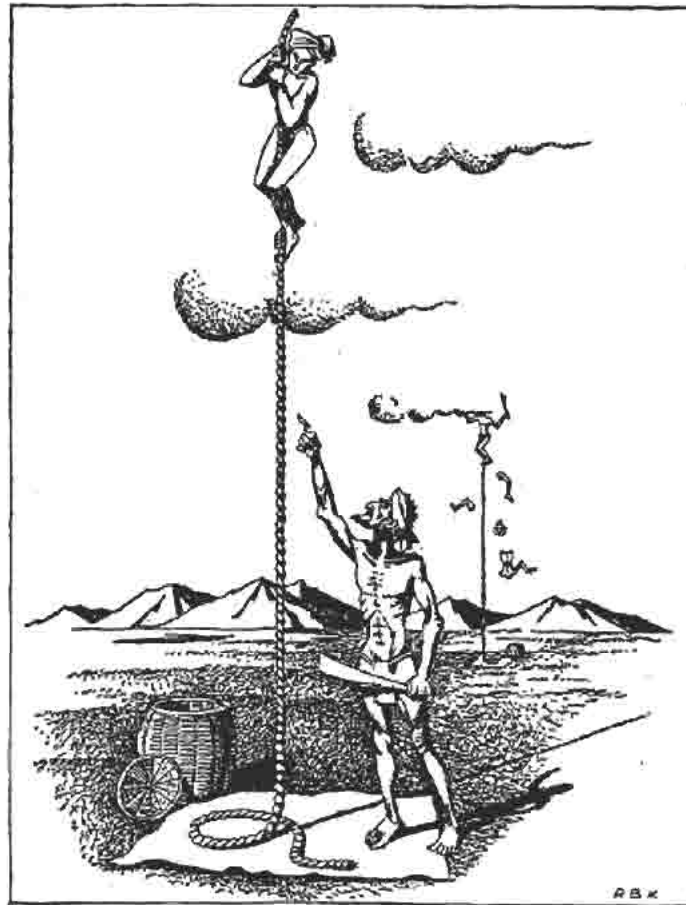
La il·lusió, en aquest cas basada una mica en el coneixement mecànic i astúcia d'amagar elements, duta a terme per primer cop al segle XVIII per part del baró hongarès Kempelen (1734-1804) anomenada *L'autòmat, jugador d'escacs*. Tractava d'una caixa plena de mecanismes interiors, amb un joc d'escacs per sobre i un ninot enorme assegut a un costat de la superfície que jugava al joc i guanyava les partides més difícils, fins que al guanyar a Caterina II van ser empresonats. El secret era simple, dins la caixa, que sempre s'obria abans de cada partida per ensenyar que no hi havia res amagat, s'hi trobava un petit home sense cames molt ben amagat i que dominava perfectament aquest joc.

Varó Kempelen i l'autòmat

http://www.automates-anciens.com/english_version/pictures_history_automatons/baron_von_kempelen_automaton_chess_player.jpg

Durant els segles XVIII/XIX a l'Índia, els faquirs van dur a terme un gran truc que sorprenia tothom, era l'anomenada *Corda índia*. En aquesta il·lusió, el faquir comptava amb l'ajut d'un noi jove que feia d'ajudant. El faquir llençava una corda enlaire i, admirablement, la corda es suspenia perpendicularment al terra totalment endurida. Aleshores és quan el jove aprenent pujava per la corda i no baixava quan era cridat. El faquir el pujava a buscar amb un enorme i sagnat ganivet, es perdia entre els núvols (a l'igual que el seu jove company abans) i al cap d'uns minuts queien els trossos del que fou un cop el cos sencer d'un noi. La gent quedava aterrida i a la vegada increïblement sorpresa. Després d'un curt període de temps baixava el faquir per la corda i apareixia el nen entre el públic totalment viu i amb totes les parts del cos.

La corda índia

Llibre *Los ilusionistas y sus secretos* de Michel Seldow.

Un dels trucs més impressionants del segle XVIII/XIX no és reconegut com a una certa realitat, si no que ha arribat a nosaltres com una llegenda, és la llegenda de l'italià Juan-José Pinetti Willedal a la cort del Tsar rus. L'italià va ser cridat per l'emperador per demostrar el seu esplendor, exactament fou dit de venir a les 19.00 d'un cert dia. Per a la seva sorpresa, el poderós Tsar esperava i esperava amb entusiasme, mirant continuament el rellotge sorprenent-se del poc respecte que el mag tenia cap a ell. Al cap d'una hora de la dita per la cita, va aparèixer el mag i el Tsar no li mostrà cap respecte i li demanà una explicació. El mag digué que observessin llurs rellotges altra vegada, el Tsar, sentint-se insultat, va dirigir la seva mirada cap al rellotge i observà bocabadat com el seu rellotge marcava les set en punt de la tarda, al igual que tots els rellotges de palau i altres invitats. Fóra aleshores quan l'italià manifestà els seus respectes i explicà que era la seva intenció aparèixer amb aquest primer truc i, que si miraven altre cop els seus rellotges obtindrien l'hora vertadera. Hom va fer com ho va demanar i per a la sorpresa i admiració de tothom, tots els rellotges marcaven les vuit i pocs minuts de la nit. El mag va ser recompensat i aplaudit amb gran entusiasme.

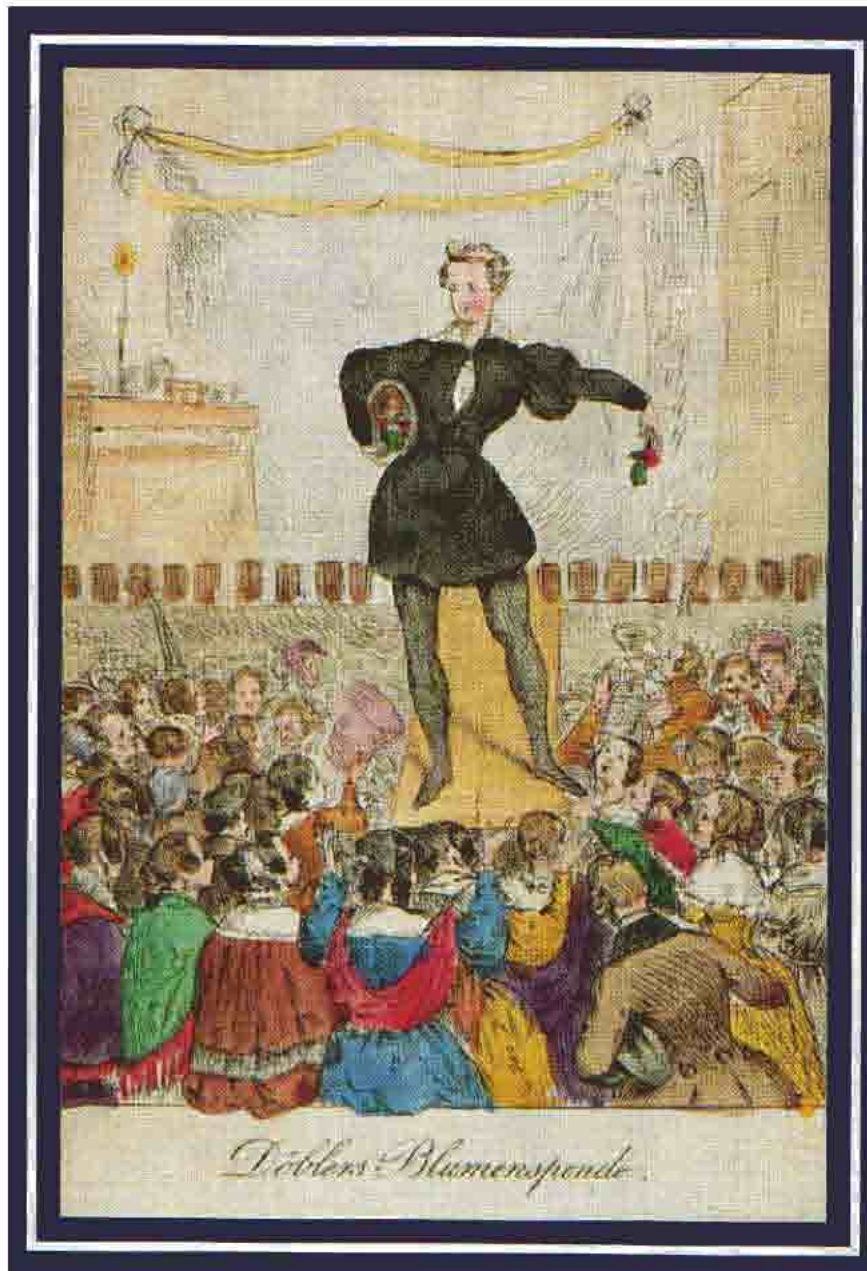

Juan-José Pinetti Willedal (1750-1800)

<http://www.magicpromotionclub.ch/Kurzbi-Pinetti.gif>

http://www.lybrary.com/images/Guiseppe_Pinetti.jpg

Un dels trucs, possiblement, més comú o que a ningú no sorprendria avui dia és el de *La banya de l'abundància* (un dels recursos més usats pels mags a l'actualitat). Aquest truc sempre ha agradat al públic per la seva fàcil interpretació i habilitat del mag per sorprendre amb tot allò que treu. Aquesta il·lusió fou duta a terme amb més esplendor per l'austriac Ludwig Doebler al final de les seves actuacions, on treia un barret de copa negre i començava a treure rams de flors precioses per a totes les dames que havien vingut a veure l'espectacle.

Ludwig Doebler, mag mimat de la màgia del segle XIX

<http://www.semrs.aa.bw.schule.de/deb1.jpg>

4. Segle XX i XXI: Les grans il·lusions

Les grans il·lusions no són simple màgia de saló, no són trucs de cartes, ni de monedes ni de coloms en barrets. Les grans il·lusions no són espectacles de màgia normals. Què són les grans il·lusions, llavors? El concepte és bastant ampli, però es pot dir que és la màgia que succeeix sobre un gran escenari i que té a veure molt amb maquinària, aparells, postes en escena fantàstiques en la qual els llums, la música i l'*atrezzo* tenen papers importants. El misteri és l'ingredient principal.

La típica imatge quan es parla de grans il·lusions és la d'un mag amb una bella dama dins d'una caixa travessada per diverses espases o tallada per la meitat amb una serra extravagant. Potser és una imatge una mica rudimentària donat el nivell al que ha arribat el nom grans il·lusions a l'actualitat, per part de la mà d'alguns mags com David Copperfield, que posa al servei de la màgia i l'il·lusionisme tecnologia tan avançada com la de la NASA.

Grans mags diuen que, actualment, les grans il·lusions, que abans eren un vertader art, ara són, simplement, una exposició de més o menys nivell econòmic i tecnològic.

David Copperfield. El mag més conegut de l'actualitat.

http://www.cojeco.cz/attach/photos/lide/Copperfield_389869/David-Copperfield-1max.jpg

Les quatre il·lusions descrites a continuació són els inicis de les *grans il·lusions* i són també potser conegudes per tothom; a excepció de la primera.

- La primera gran il·lusió de la història va ser a París a finals del segle XIX (no s'ha datat exactament quan va ser). Es diu que va ser després d'aquesta il·lusió quan es va catalogar a París com a la ciutat de la llum o dels llums.

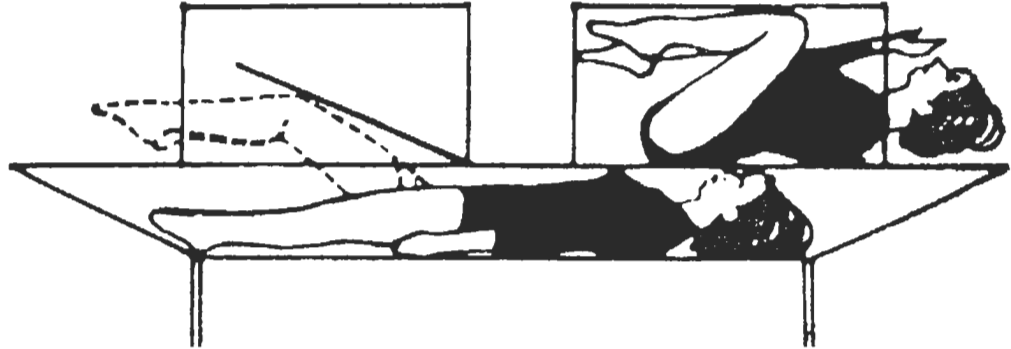
Aquesta il·lusió va ser popularitzada (no creada) per Robert Houdin, el qual va reunir a un nombrós grup de l'alta burgesia francesa a París amb un motiu incert fins al moment de l'aparició del mag. Aquest es va presentar a l'escenari amb una fila de deu espelmes sobre una taula de marbre negre. Després de presentar-se i demanar disculpes a tots els invitats per no haver-los dit de què anava la reunió, va començar la seva representació: Va treure una pistola i disparà un tret dirigit a les espelmes, les quals es van encendre de cop. El públic meravellat i sorprès va aplaudir al mag sense parar, i el truc mai no va ser revelat i ningú no sap el secret excepte aquells que ja el sabien.

El secret resideix en el poder de l'electricitat, ja que les espelmes no tenien cap metxa per encendre a l'extrem superior, sino que constaven d'una petita bombeta que s'encenia mitjançant un interruptor exterior a l'escenari. Encara no es coneixia bé el nou invent americà de la bombeta a Europa, i per això aquest truc va crear tanta expectativa.

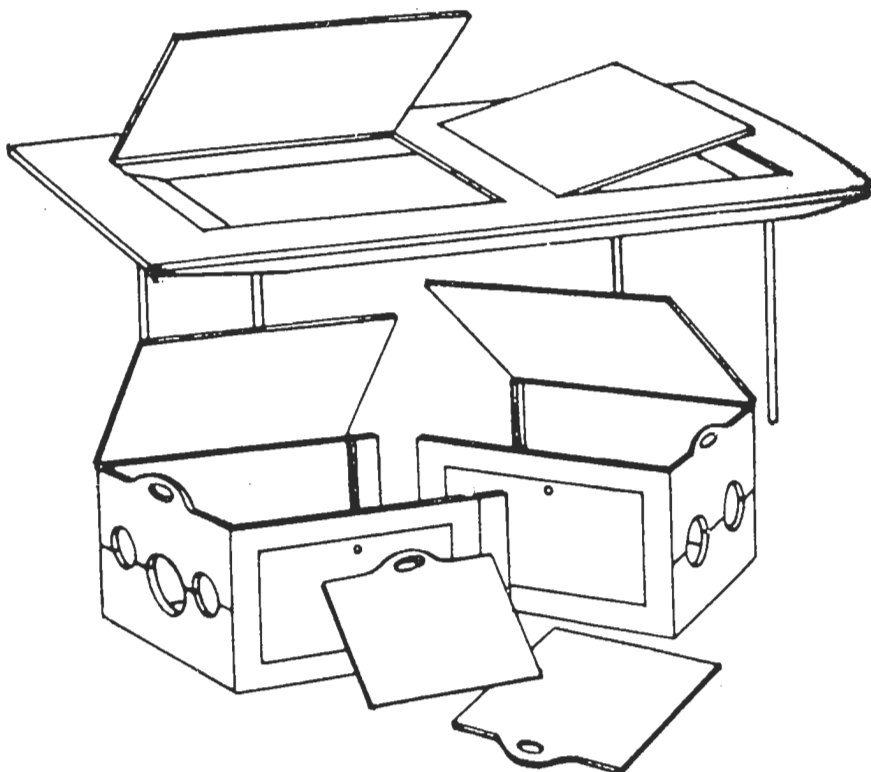
- Serrar una persona per la meitat és possiblement un dels trucs més coneguts per tothom però tot i això encara segueix sorprenent a les masses. Aquest truc representat per primer cop per P. T. Selbit és actualment un dels tòpics il·lusionistes per excel·lència.

En aquesta prestidigitació es necessita la companyia de l'ajudant del mag (normalment una bella dama) o d'una persona vestida per l'ocasió i mai escollida per casualitat d'entre el públic. Aquesta persona és introduïda dins d'un bagul, de tal manera que per un extrem li surt la cara i per l'altre les cames. El mag amb gran decisió no dubta a travessar el bagul amb una imponent serra i deixar la dona partida en dues meitats. La gent atònita no dona lloc a l'espectacular efecte i abans que passi un segon, després d'ensenyar al públic que les dues parts del bagul estan perfectament separades el mag les junta i surt la dona en perfectes condicions físiques.

L'explicació és l'ús d'una tercera persona amagada al bagul, la qual posa al servei del mag les seves cames i la *dona serrada* es manté encongida en una de les meitats del bagul de la següent manera:

Parts del bagul:

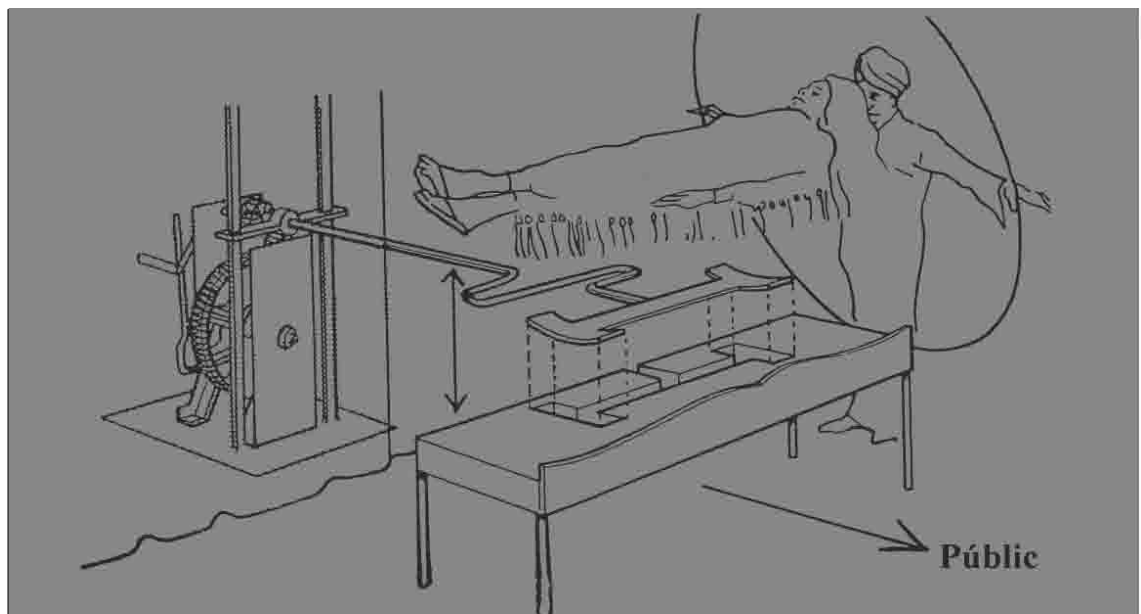

Els dos gràfics han estat copiats del llibre *Gran Manual de TRUCOS Y MAGIA*

- La levitació és, segurament, un truc increïblement útil per cridar l'atenció del públic i meravellar-los de forma fantàstica. Existeixen més d'una dotzena de mètodes per dur a terme aquesta il·lusió, però la millor de totes se li atribueix al desaparegut John Neville Maskelyne.

L'elevació d'una persona pels aires lentament és un truc no molt complicat de dur a terme, cosa que no fa disminuir el seu esplendor. La persona elevada no és mai, aquest cas, part del públic; ja que un dels requisits d'aquest mètode és una determinada vestimenta descrita a continuació. El mag fa estirar-se a la seva bella ajudanta sobre una taula i, amb un lleu moviment de mà, aquesta es comença a elevar lentament fins arribar a l'altura de les espatlles del mag; el qual agafa un gran cercle metàl·lic i el fa passar per la dona, així mostra que no hi ha res que l'aguanti.

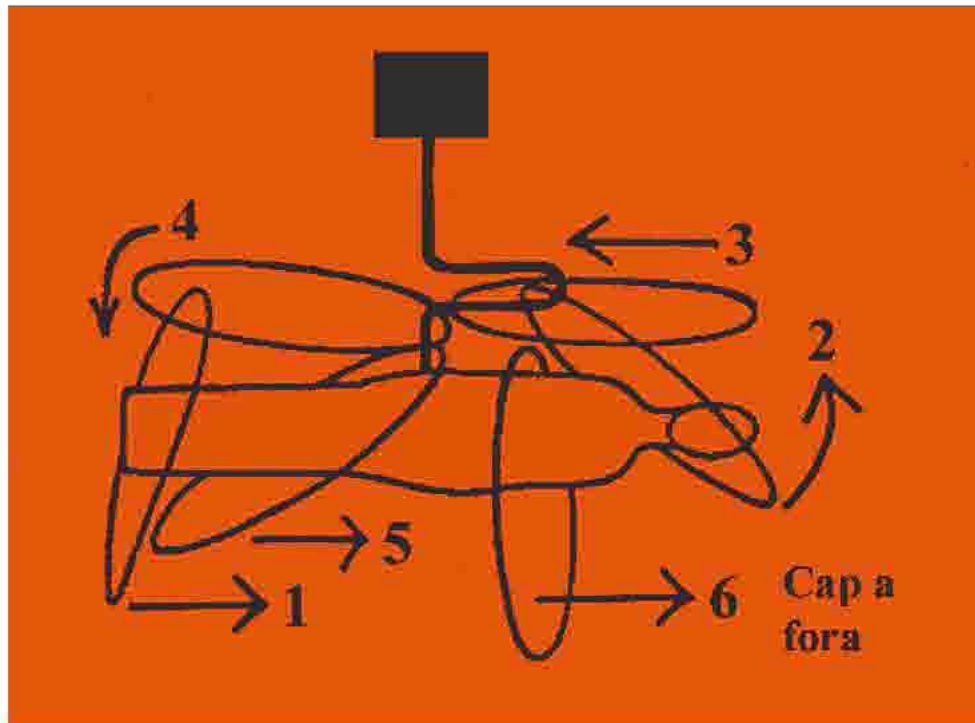
El truc resideix justament en la manera en què el mag fa passar el cercle per la dona, ja que aquesta sí està aguantada per un mecanisme que no es veu perquè està tapat per la roba que porta. La maquinària que l'aixeca està darrera de l'escenari de la manera següent:

Levitació d'una dona

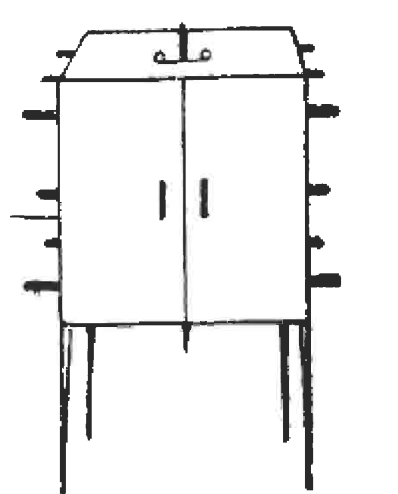
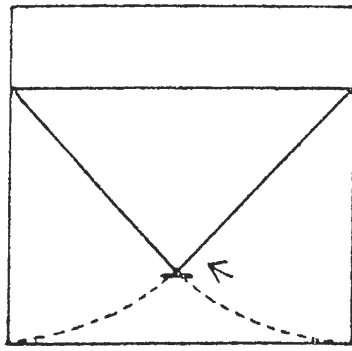
Gran Manual de TRUCOS Y MAGIA

I la forma de passar el cercle perquè sembli real la levitació és la següent:

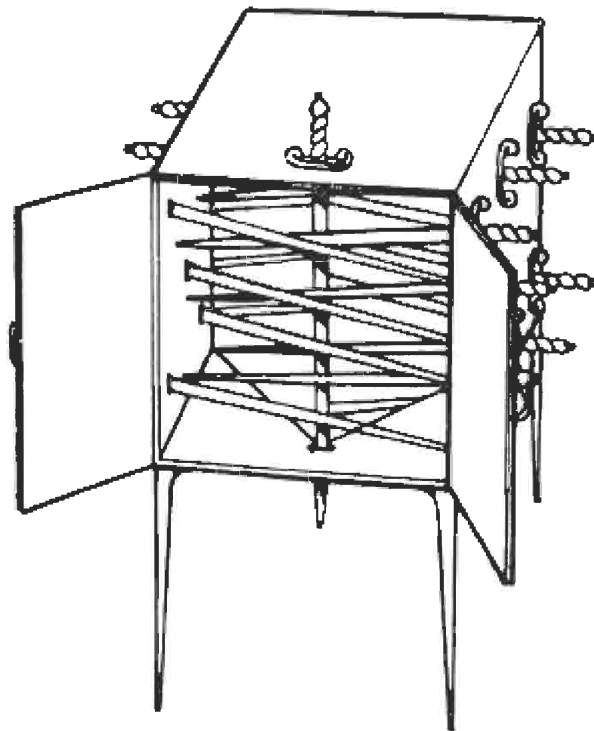

Com passar el cercle a través de la dona
Llibre *Gran Manual de TRUCOS Y MAGIA*

- Un truc d'aparença semblant a la dona partida en dos és la il·lusió de ficar una persona dins d'una caixa i travessar-la amb espases sense ferir a aquesta. L'efecte és senzill: El mag introdueix a la seva companya (contorsionista) dins de la caixa de tal manera que no es veu l'interior i la dona roman oculta; després de tancar les portes de la caixa, l'il·lusionista prossegueix amb el truc travessant la caixa amb quinze espases normalment, obre les portes i la dona ha desaparegut i el públic s'exalta preguntant-se on ha anat a parar la dona. Després de tot això, el mag tanca les portes, treu les espases i surt la dona de dins de la caixa.
El truc resideix en l'ús dels miralls, un tòpic en l'explicació d'efectes òptics i altres trucs màgics; però, en aquest cas els miralls s'usen amb un doble significat: multipliquen les espases o les allarguen i amaguen la dona. Quan el mag tanca les portes de la caixa acciona els dos miralls ocults a la caixa perquè amaguin la dona de la manera següent:

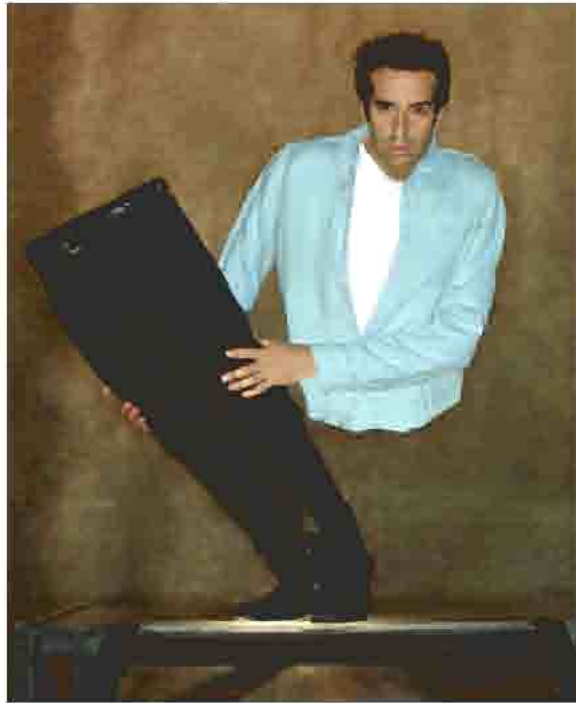
L'espai on és ocult la dona resulta força reduït i per això és necessari que sigui contorsionista o tingui una gran flexibilitat. Després d'això es comencen a col·locar les espases a la caixa amb la particularitat de que totes les espases no són el suficientment llargues perquè travessin completament la caixa. Una de les espases, potser la més important i llarga, s'utilitza per amagar la vora dels dos miralls que estan units per ocultar la dona; i és aquesta l'única que es fica de manera vertical.

Diversos gràfics dels passos durant l'escenificació

Llibre *Gran Manual de TRUCOS Y MAGIA*

Les quatre il·lusions que seran explicades a continuació han estat creades i dutes a terme per l'il·lusionista i prestidigitador contemporani més conegut per tot el món: David Copperfield.

David Copperfield realitzant una espectacular il·lusió

http://www.zhongshan.gd.cn/star/occident/David%20Copperfield/dc_11.jpg DAVID COPPERFIELD 31-12-05

- Una de les més magnífiques i espectaculars il·lusions que ha pogut veure una persona d'aquest món és la realitzada per ell a Nova York on va fer desaparèixer la majestuosa estàtua de la llibertat amb un tancar i obrir d'ulls.

La representació va ser la següent:

David va oferir un gran espectacle en el qual realitzaria un truc mai vist per ningú, la finalitat de la representació no es va saber fins el moment en què es va dur a terme; i en un teatre ple de gent des d'on es podia veure l'estàtua de la llibertat va dir que tothom es fixés en ella (la qual era sobrevolada per dos helicòpters) i, de sobte, el teatre es va tapar amb un vel vermell i segons després quan es va destapar tot els helicòpters sobrevolaven exactament res, l'estàtua havia desaparegut i semblava impossible, era impossible moure-la. Minuts després Copperfield va repetir el moviment i l'estàtua va tornar a estar en el seu lloc inicial.

- Un altre truc de l'espectacular David Copperfield és la famosa desaparició d'un luxós vagó de tren envoltat per persones.

La magnífica representació constava d'un enorme plató on hi havia un vagó de tren, envoltat per un conjunt de persones que formaven una anella al seu voltant, Copperfield va aparèixer caminant per sobre del vagó per demostrar que era totalment real i, a continuació, va fer baixar del sostre un vel blanc per tapar-lo i amb un moviment de mans va sonar una sorprenent melodia intrigant i el vel es va tornar a elevar, deixant a la vista de tot el públic que el vagó havia desaparegut. Per acabar, va ensenyar que la màquina que havia baixat el vel no s'havia endut i pujat el vagó.

- L'increïble mag del segle XXI va fer possible també un truc d'agilitat i velocitat inimaginables travessant de punta a punta la muralla xinesa en pocs minuts.

Aquest truc és fascinant i increïblement real a la vegada que impossible; perquè, com pot un home recórrer 7.300 km en pocs minuts? Aquesta pregunta té resposta (visual) per David Copperfield, que ho realitzà sense contemplacions. Demostrant a la gent el poder de la màgia.

- Aquest últim truc de Copperfield no el va crear ell sol, sinó que va comprar la idea i la va patentar fins al 2008. El truc és, segurament, el més complicat i perillós de tot el seu repertori, estem parlant de volar, un dels desigs de l'ésser humà des que es té coneixement. Aquesta idea de volar se li va ocórrer assistint a una representació de *Peter Pan* a Estats Units. Mesos després va comprar la idea i la va millorar, fent, durant la seva representació, que volava per un escenari de núvols i estrelles on apareixia un àguila i se li posava al braç.

Aquesta última il·lusió que pertany més al grup de faquirisme¹ que al de l'il·lusionisme; tot i això, és igualment fantàstica.

- La va realitzar Michael O'doll l'any passat. Es va congelar a -50° C durant gairebé sis dies a la vista de tothom. Va ser congelat en una forat a terra en forma de cub, es va extraure el cub de gel i es va mantenir en aquell estat a una altura raonable per poder ser vist per tothom durant quasi sis dies, quan va ser descongelat.

---

¹ Art dels faquirs. Els faquirs practiquen actes de mortificació aparentant que no senten cap dolor.

5. Passos per escenificar una il·lusió

De vegades, el que més importa en la recreació d'una il·lusió no és què facis; si no com ho fas, per tant, l'escenificació arriba a ser moltes vegades l'element més important de l'espectacle. Un truc magníficament preparat en un escenari inadequat o simplement amb les llums col·locades de diferent manera pot desviar tota la posta en escena d'un mag. Una correcta escenificació (sempre partint que el truc es sap realitzar perfectament) consta de cinc parts bàsiques:

- Exposició: Aquesta primera part es basa no en un escenari normal ni en una decoració mediocre; si no tot el contrari, un escenari quant més exuberant millor, per tal de cridar l'atenció dels espectadors d'una manera abans no coneguda, fent que es sentin part de l'espectacle i es meravellin per cada moviment de mans del prestidigitador. Un dels elements més importants, com ja hem dit anteriorment, és la il·luminació. Ha d'estar prèviament preparada per al truc que es durà a terme, ja que un llum mal enfocat pot desvelar el secret més desitjat de l'espectacle. Un altre element extremadament important per a una bona escenificació és la correcta distribució del públic, sempre a una certa distància del mag i tenint en compte l'edat dels espectadors. Està demostrat que el públic més difícil d'enganyar a primera fila són els nens petits, perquè per molt que se'ls hi digui de mirar a un lloc, si no t'escolten i miren al lloc no desitjat pel mag, poden arribar a trobar el secret; i és aquesta innocència el que els adults no tenen i són, per tant, els més adequats per col·locar-los al davant.
- Clímax: L'aparició del mag a l'escenari i la seva salutació al públic ha de formar part, a ser possible, d'un truc cridaner o d'una entrada triomfal, plena de música, llums o fum. Per tal d'arribar a la part de l'escenificació aquí descrita s'ha de fer que el públic, quan es realitza el truc estrella de l'espectacle, no sàpiga què s'està a punt de fer i, d'aquesta manera, es sorprendran i la seva reacció al truc serà més inesperada del que pensaven, cosa que crearà un moment d'eufòria i satisfacció per al mag. Es podria dir que quanta més incertesa hi hagi entre el públic sobre què es farà, millor és el clímax.

- Miss Direction: La majoria dels secrets màgics són més simples, però no per això deixen de sorprendre, que no semblen. Encara que el truc sigui fàcil, no pot ser vist per ningú i gairebé tots els cops en què l'espectador intenta esbrinar on està el truc, ja s'ha dut a terme. Tot això és possible gràcies a la famosa desviació d'atenció. Si un mag diu: Mirin la forma estranya d'aquesta moneda, tothom mirarà intensament la moneda intentant buscar-li alguna peculiaritat encara que no en tingui. El mag pot tornar a dir: Han trobat la diferència d'aquesta moneda amb les altres?, i el públic continuarà mirant la moneda sense moure un dit fins trobar alguna cosa diferent. Durant aquest moment d'atenció extrema del públic a un lloc exacte de l'escenari, ja s'ha dut a terme el gran secret del truc i ningú no s'ha adonat.
- Efecte: Aquest ha de ser el moment més ràpid de l'espectacle, ja que el moment de *miss direction*, pot arribar a durar poc i no s'ha de malgastar el temps aconseguint de desviació d'atenció. L'efecte és la part en què es du a terme el truc i es veu el resultat. Molts cops, quan el públic veu el final, no aplaudeix al mag, no perquè no els hi hagi agradat el truc; si no perquè han quedat tan sorpresos i meravellats que estan atònits intentant buscar una explicació de com ha passat tot allò i davant els seus ulls.
- Gol: Aquest últim punt no seria un pas, si no el resultat dels anteriors. S'utilitza aquesta metàfora perquè un gol sempre és un gol, i sempre comptarà; però, l'esplendor d'aquest farà que sigui recordat a l'eternitat o no.

6. Conclusió

El meu treball de recerca ha estat, per a mi, una gran font d'informació i, a més, tots els nous coneixements que he adquirit m'han fascinat i emocionat. Crec que aquest treball m'ha ajudat a fixar-me més en coses que abans no li donava importància i a meravellar-me de tot allò que l'ésser humà ha estat i és capaç de fer.

La màgia, un camp potser inexplorat pel 95% de la gent, és ara per a mi més a prop que mai no hauria imaginat, ja que he après molts secrets (els quals no em veig capaç de revelar a causa de la pèrdua d'il·lusió que comportaria a la gent) i potser aquests coneixements m'han tret una mica l'entusiasme de veure els trucs dels quals sé com es fan però; com ja he dit anteriorment, l'home és sempre capaç de superar-se i crear noves il·lusions, per tant, aquesta màgia que ens envolta sense que ens adonem mai no es perdrà, anirà canviant i millorant.

Durant tot el treball he anat explicant una mica les il·lusions que més m'han cridat l'atenció des dels seus inicis a Egipte fins a les sorprenents prestidigitacions i grans il·lusions de l'actualitat, algunes realment increïbles i inexplicables.

He arribat a la conclusió que el que un cop es va conèixer com a màgia, màgia blanca i fins i tot bruixeria, ara és simplement un resultat del poder de convocatòria (i fama), adquisitiu (per tal de comprar la millor tecnologia i els millors ajudants) i capacitat de fer espectacle.

Annexos

Biografies

ROBERT HOUDIN. (Nom vertader: Jean Eugène Robert-Houdin) Nasqué el 7 de desembre de 1805 a França, educat enmig de petit organismes de metall, ja que el seu pare era rellotger, va ser des de molt jove un enamorat de la mecànica de precisió. Segons ell va ser només per l'atzar que es va trobar amb la màgia. Va treballar com venedor de llibres i per error va llegir un diccionari enciclopèdic de ciències recreatives on es descobrien alguns secrets d'antics prestidigitadors, cosa que el va fer entrar en el món de la màgia i des d'aleshores es dedicà plenament a això. El 13 de juny de 1871 va morir a França, poc temps després de ser escollit conseller municipal, en un país saturat pels seus propis prodigis.

HARRY HOUDINI. (Nom vertader: Ehrich Weiss; Budapest, 1874-Detroit, 1926) Mag nord-americà d'origen hongarès. Fill d'un rabí hongarès emigrat als Estats Units, des de petit participà, normalment com trapezista, en espectacles ambulants. En 1894 contragué matrimoni amb Beatrice Houdini, que posteriorment es convertí en la seva principal ajudant a l'escenari. A partir de 1900 començà a ser conegut gràcies als seus espectaculars jocs de màgia, la majoria dels quals interpretava a l'aire lliure davant de milers d'espectadores i en els quals sempre arriscava la seva vida. La seva fama augmentà després d'aparèixer, entre 1916 i 1923, en nombroses pel·lícules. Durant els seus últims anys en escena criticà amb vehemència a mags, il·lusionistes i espiritistes que afirmaven estar dotats de poders mentals o sobrenaturals, contra els quals escrigué *Miracle Mongers and Their Methods* i *A Magician Among the Spirits*, obres publicades en 1920 i 1924, respectivament.

GIUSEPPE PINETTI. Nascut a Ortobello (Itàlia) cap al 1750, va acumular diversos títols nobiliaris i visqué rodejat dels luxes més extravagants (es desplaçava en un carro tirat per vuit cavalls blancs). Va dur a terme la seva màgia per tot Europa, fins els Tsars russos; on dugué a terme els seus més fantàstics trucs d'il·lusionisme.

8. Bibliografia

- ❖ HOUDIN, J.E.R. *Confidencias de un prestidigitador*. Primera edició (Col·leció: *La bibiloteca encantada de Juan Tamariz, n°1*). Editorial Frankson, Madrid, 1990. ISBN: 84-86861-12-8.
- ❖ PAGE, P. *Gran manual de trucos y magia*. Primera edició. Editorial de Vecchi S.A., Barcelona, 1992. ISBN: 84-315-0704-7.
- ❖ SELDOW, M. *Los ilusionistas y sus secretos*. Primera edició. Editorial Destino, Barcelona, 1966.

Adreces electròniques

- ❖ <http://www.magosymagia.com/escapismo.htm>
(Data de consulta: 7 de Novembre 2005)
- ❖ <http://www.magosymagia.com/ilusionismo.htm>
(Data de consulta: 7 de Novembre 2005)
- ❖ <http://www.egiptologia.com/religion/magia/magia/magia.htm>
(Data de consulta: 10 de Desembre 2005)
- ❖ <http://www.dirac.es/sci/noticias/3962.htm>
(Data de consulta: 7 de Novembre 2005)